

leeftijd **57**

woonplaats **Lage Mierde**

bedrijf **samen met Mariëtte en zonen Rick en**

Dries 200 koeien op 55 hectare

carrière **2000-2010 voorzitter fokkerijraad CRV,**

2009-2015 ZLTO-lid vakgroep rundveehouderij,

2007-2017 voorzitter rvc voormalig AB Brabant

 'Meer koeien melken
kan niet tegen elke prijs'

‘Hoge kostprijs maakt sector kwetsbaar’

De melkveesector staat aan de vooravond van een grote transitie, stelt Wil Meulenbroeks, LTO-vakgroepvoorzitter melkveehouderij: werken aan reductie van CO₂ en ammoniak, kringlooplandbouw en dan zijn er ook nog de beperkingen van de fosfaatwetgeving. Maar het zijn vooral de grote investeringen die volgens Meulenbroeks de sector kwetsbaar maken.

TEKST JAAP VAN DER KNAAP

Hoe leuk is het om in 2018 LTO-vakgroepvoorzitter melkveehouderij te zijn? Melkveehouder Wil Meulenbroeks (57) bekleedt de functie nu ruim een jaar, en kreeg in die korte periode met de mestfraude, de I&R-misregistratie en de fosfaatwetgeving al een aantal stevige dossiers op zijn bordje. De melkveehouder uit Lage Mierde schiet in de lach om de eerste vraag. ‘Ja, het is zeker leuk. Hectisch, dat ook, maar dat had ik wel voorzien.’ Het drukke bestuurdersbestaan zorgt ervoor dat de werkzaamheden van Meulenbroeks op het melkveebedrijf met 200 koeien in Lage Mierde zich beperken tot de weekenden en vakanties. ‘Vooral het schakelen tussen al die verschillende onderwerpen kost energie’, aldus Meulenbroeks. ‘Maar ik haal veel voldoening uit het discussiëren met boeren. Ik leg graag uit waar we als LTO voor staan, wat we doen en wat we weten te bereiken. Als het me lukt om iets van de onvrede weg te nemen en duidelijkheid te scheppen na een discussieavond met boeren, dan ga ik echt met een goed gevoel naar huis.’

Een van de grotere onderwerpen afgelopen jaar was de vermeende I&R-fraude. Hoe hebt u dat ervaren?

‘We werden compleet overvallen door het nieuws. Sterker nog, ik heb me erover verbaasd hoe het kan dat de NOS het nieuws eerder bracht dan dat wij bij LTO waren geïnformeerd. We konden ons gewoon niet voorstellen dat het qua omvang zo groot was. Gelukkig blijkt nu dat we gelijk hadden en dat de omvang minder groot was.’

De I&R-fraude heeft voor veel negatieve aandacht in de landelijke media gezorgd.

‘Dat is helaas waar. De overheid gaf ons geen ruimte om mee te kijken bij het onderzoek of er wellicht iets anders aan de hand zou kunnen zijn dan bewust frauderen. Er was geen begrip voor onze argumenten, er heerste vooral wantrouwen. Het was een erg frustrerende periode voor rundveehouders. Het is goed dat het ministerie dit boek nu aan het sluiten is.’

Is het vertrouwen tussen de overheidsinstanties en LTO inmiddels hersteld?

‘De relatie heeft onder druk gestaan. Ook het dossier over mestfraude helpt niet in het opbouwen van een vertrouwensband. Maar de overheid heeft ons nodig en wij de overheid om zaken voor elkaar te krijgen. We zijn zeker positief over de minister en we blijven werken aan het herstellen van het vertrouwen.’

Bij uw aanstelling als voorzitter meldde u dat u verdeeldheid in de sector wilde tegengaan. In hoeverre is dat gelukt?

‘Samenwerking is altijd de kracht van de melkveesector geweest. Samenwerking tussen veehouders onderling, maar ook samenwerking in de keten. Maar drie jaar geleden, bij de afschaffing van de quotering, zag je versplintering ontstaan in de sector. Het eigen belang kwam boven het sectorbelang te staan. Er ontstonden kleine groepjes boeren die zich samen ergens voor inzetten en zelfs aan tafel kwamen bij de toenmalige

staatssecretaris. Er is nog steeds verdeeldheid en daarom blijf ik me inzetten om het belang van samenwerking te onderstrepen. De melkveesector is juist groot en sterk geworden door jarenlange samenwerking.’

Kunt u een voorbeeld geven van die samenwerking?

‘Neem het fosfaatreductieplan. De sector verdient voor de uitvoering van dat plan een groot compliment. Niemand, tot in het buitenland aan toe, had gedacht dat het de melkveesector zou lukken om onder het fosfaatplafond te komen afgelopen jaar. En toch is het plan geslaagd. Met grote offers, dat klopt, maar die zijn wel gezamenlijk gebracht. Omdat we als sector wisten dat als we door het fosfaatplafond zouden gaan, dat grote gevolgen zou hebben voor de derogatieaanvraag.’

‘Zonder derogatie hadden we nu grotere zorgen gehad. Derogatie is goed voor 300 miljoen euro per jaar voor de veehouderij. Dat hebben we met elkaar verdiend. Reken dat eens om per veehouder: dat is 10.000 tot 20.000 euro per boer per jaar. Zoveel contributie betalen onze leden niet.’

Is het plan niet vooral geslaagd omdat het vanuit ZuivelNL dwingend werd voorgeschreven?

‘In het verleden zouden de productschappen hier het initiatief hebben genomen. Nu moest de sector het zelf doen en dan heb je een partij nodig als ZuivelNL om via de zuivelorganisaties de afspraken bindend te verklaren. Als belangenbehartiger moet je in dit soort situaties zorgen dat je aan tafel zit.’

Ik mis **de economische component** in de visie van de minister'

Dat je aangeeft wat haalbaar is, of een plan uit te voeren is.'

Op dit moment zijn het de fosfaatrechten die voor veel onrust blijven zorgen.

'Als er iets funest is voor het ondernemerschap, dan is het onduidelijkheid. We blijven daarom bij het ministerie aandringen om snel duidelijkheid te geven over de fosfaatrechten. De groep met bedrijven die nog geen beschikking hebben gekregen, wordt weliswaar met de dag kleiner, maar het duurt gewoon allemaal te lang.'

Verwacht u dat door alle wetgeving het aantal stoppende bedrijven toeneemt?

'Er komt veel op de melkveesector af. Naast de fosfaatwetgeving zijn dat ook het verbod op asbestdaken, het ammoniakbeleid, de grondgebondenheid en de visie van de minister op de kringlooplandbouw. Ik kan me voorstellen dat veehouders zonder bedrijfsopvolger daardoor eerder besluiten te stoppen. Maar er zullen zeker ook jonge veehouders zijn die hier weer kansen zien.'

Wat vindt u van de toekomstvisie van de minister?

'De richting die ze op wil – meer werken in kringlopen – is duidelijk en sluit in de basis aan bij waar LTO voor staat. Wat ik wel mis,

is de economische component in haar visie. Hoe goed en duurzaam is het verdienmodel? Ze wil dat de sector gaat bewegen. Maar bewegen kost energie en energie kost geld. Daar is geen plan voor. Het inkomen van melkveehouders zal in de toekomst ook uit andere bronnen afkomstig moeten zijn volgens de minister. Maar we zien nu al dat de positie van de veehouder in de keten beter moet. Daarom zijn we gestart met de campagne #watkrijgtdeboer. Daarmee willen we laten zien hoeveel van wat de consument betaalt, naar de boer gaat. Dat moet bijdragen aan een betere positie.'

Wat moet er nu gebeuren naar aanleiding van de visie?

'De sector staat voor een grote transitie. Het is voor de komende jaren de kunst om als sector aan de slag te gaan met de duurzaamheidsthema's water, ammoniak en klimaat, zonder dat het een last wordt. We moeten daarom de onderwerpen zelf naar ons toetrekken en elk als individueel bedrijf laten zien wat we op deze onderwerpen kunnen betekenen. Van generiek opgelegde regels naar specifieke kansen. En de KringloopWijzer kan ons daarbij helpen.'

De KringloopWijzer is toch een managementinstrument, geen beleidsinstrument?

'De KringloopWijzer is afgelopen jaren voor al ingezet voor de bedrijfsspecifieke excreties, voor de BEX. Maar de KringloopWijzer is veel meer en is inmiddels verbeterd om de cijfers te borgen. Als je als veehouder werkt aan CO₂-reductie door het rantsoen aan te passen, kun je dat aantonen via de KringloopWijzer. Daar moeten we naartoe; naar maatwerk en beloning voor inspanningen per bedrijf. De KringloopWijzer brengt de totale bedrijfsvoering in beeld.'

Is een melkveesector met kringlooplandbouw nog wel concurrerend met die in andere zuivellanden?

'De Nederlandse melkveesector is afgelopen tien jaar enorm ontwikkeld en er is veel geïnvesteerd. De financieringslasten zijn verdubbeld per kilogram melk door forse investeringen in gebouwen, in grond. Daardoor zijn we ons uit de markt aan het prijzen; we hebben onszelf erg kwetsbaar gemaakt.'

'Ik snap de ondernemers niet die de resterende stalruimte ten koste van alles willen opvullen door fosfaatrechten te kopen. Veehouders laten zich te veel leiden door emotie. Meer koeien melken kan echt niet tegen elke prijs. Zeker niet bij de huidige prijs van fosfaatrechten. Niet de kringlooplandbouw, maar de hoge kostprijs per kilogram melk maakt ons kwetsbaar.'